

📁 ชื่อผลงานวิจัย (ไทย)

บทบาทของอาจารย์พี่เลี้ยงในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูสาขาวิชาคณิตศาสตร์

📁 ชื่อผลงานวิจัย (อังกฤษ)

Role of mentor teachers for the Development of Classroom Action Research Competencies of Mathematics Student Teachers

📁 ชื่อนักวิจัย

ศักดา สวาทะนันท์

📁 ปีที่ผลงานวิจัยเสร็จ

พ.ศ. 2552

📁 ประเภทของงานวิจัย

ครูและบุคลากรทางการศึกษา

📁 คำสำคัญ

การพัฒนาสมรรถนะ

📁 ความเป็นมา/หลักการและเหตุผล

การพัฒนาวิชาชีพรูให้เป็นผู้สอนที่เชี่ยวชาญในยุคสังคมการเรียนรู้ คือ การพัฒนาครูในฐานะนักวิจัยหรือครูนักวิจัย (Teacher as Researcher) กล่าวคือ เป็นครูผู้สอนที่สามารถนำกระบวนการวิจัยมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน ตลอดจนแสวงหาวิธีปฏิบัติวิธีการแก้ปัญหา ปรับปรุงการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน จากความสำคัญของการสร้างครูนักวิจัย ส่งผลให้นโยบายการผลิตครูของภาครัฐมุ่งเน้นที่จะผลิตครูพันธุ์ใหม่ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ ซึ่งกำหนดให้การทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นสาระการฝึกทักษะและสมรรถนะของครูตามมาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพรู เพื่อให้เป็นพลังใหม่ของการปฏิรูปการศึกษา จึงมีการเริ่มใช้หลักสูตรการผลิตครู 5 ปี เป็นครั้งแรกในปีการศึกษา 2547 ซึ่งปรับปรุงหลักสูตรให้นักศึกษาครูต้องเรียนความรู้ภาควิชาการ 4 ปี และปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะอีก 1 ปี ดังเช่น หลักสูตรผลิตครูของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้เพิ่มกระบวนวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูจากเดิม 1 กระบวนวิชา เป็น 2 กระบวนวิชา ประกอบด้วย การปฏิบัติงานวิชาชีพรู 1 ซึ่งเน้นการปฏิบัติงานในสถานศึกษา ภายใต้การนิเทศของอาจารย์จากสถาบันอุดมศึกษาและอาจารย์พี่เลี้ยงของโรงเรียนฝึกประสบการณ์ และกระบวนวิชาการปฏิบัติงานวิชาชีพรู 2 ที่เน้นการปฏิบัติงานในสถานศึกษาและให้ความสำคัญกับทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน ดังนั้นหลักสูตรการผลิตครู 5 ปี ของคณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จึงเป็นตัวอย่างหนึ่งของหลักสูตรการผลิตครูที่มุ่งเน้นการปฏิบัติงานในหน้าที่ครู ทั้งด้าน **การปฏิบัติการสอน การปฏิบัติงานครู และ การทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน**

ผลของการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรการผลิตครูดังกล่าว ส่งผลให้รูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ต้องปรับเปลี่ยนไปจากที่เคยปฏิบัติ โดยหลักสูตรกำหนดให้ภาคเรียนที่ 2 ของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ นักศึกษาจะต้องทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนควบคู่ไปกับการจัด การเรียนการสอน ซึ่งความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลต่อบทบาท และการทำหน้าที่ของอาจารย์พี่เลี้ยงที่นอกจากจะมีส่วนช่วยเหลือเฉพาะด้านการให้ประสบการณ์แก่นักศึกษาด้านการจัดการเรียนการสอน แล้วยังจะต้องมีส่วนให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนนักศึกษาให้สามารถทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนได้อีกด้วย ดังที่ กิตติพร ปัญญาภิญโญผล และคณะ (2548) ที่ศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งพบว่า อาจารย์พี่เลี้ยงมีส่วนช่วยแนะนำการทำวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษาฝึกสอนตั้งแต่การตรวจแผนการจัดการเรียนรู้ สังเกตการณ์สอนและแนะนำหลังสอน ช่วยให้คำแนะนำแก่นักศึกษาเมื่อพบปัญหาในชั้นเรียน ช่วยสำรวจปัญหาเพื่อการวิจัย ตลอดจนช่วยเหลือสนับสนุนและเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ลองแก้ปัญหาในชั้นเรียนตามวิธีที่คิดขึ้นเอง เพื่อช่วยพัฒนาสมรรถนะด้านการสอนและการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน

เนื่องจากรูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพลักษณะดังกล่าวเป็นเรื่องใหม่สำหรับโรงเรียนที่ทำหน้าที่เป็นหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพและโดยเฉพาะอาจารย์พี่เลี้ยงซึ่งมีบทบาทในการให้คำแนะนำดูแลนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างใกล้ชิด ดังมีข้อมูลสนับสนุนจากการศึกษาเบื้องต้นของผู้วิจัยที่ได้ดำเนินการสัมภาษณ์อาจารย์พี่เลี้ยงจำนวนหนึ่ง พบว่า อาจารย์พี่เลี้ยงยังสับสนเกี่ยวกับรูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพและไม่ทราบวิธีการในการมีส่วนร่วมที่จะช่วยพัฒนาสมรรถนะด้านการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนให้แก่ศึกษาฯ ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาบทบาทของอาจารย์พี่เลี้ยงในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สาขาวิชาคณิตศาสตร์ โดย ผู้วิจัยเชื่อว่าการศึกษาดังกล่าวจะมีส่วนช่วยให้สถาบันผลิตครูและโรงเรียนที่เป็นแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพได้ทราบถึงบทบาทและวิธีการที่เหมาะสมที่อาจารย์พี่เลี้ยงจะมีส่วนช่วยสนับสนุนการพัฒนาสมรรถนะการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนให้แก่ศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาบทบาทของอาจารย์พี่เลี้ยงในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาวิชาคณิตศาสตร์

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษารoles ของอาจารย์พี่เลี้ยงในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู อาศัยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participation Action Research) การจัดการความรู้ (Knowledge management – KM) และการสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) เป็นแกนหลักในการสร้างการมีส่วนร่วมตั้งแต่ 1) การศึกษาวิเคราะห์สมรรถนะและตัวบ่งชี้ 2) วางแผนการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วม 3) การดำเนินงานร่วมกัน และ 4) มีส่วนร่วมในการประเมินผลเพื่อติดตามความก้าวหน้าโดยการสะท้อนยุทธวิธีและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน สำหรับรูปแบบที่ใช้ในการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน (Classroom Action Research) ประยุกต์จากขั้นตอนของ Kemmis และ McTaggart ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอน Plan Act Observe และ Reflect (PAOR)

วิธีการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) โดยมีกลุ่มที่ใช้ในการศึกษาและขั้นตอนของการดำเนินงานวิจัยดังนี้

กลุ่มที่ใช้ในการศึกษา

1. อาจารย์ที่เลี้ยงนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวน 3 คน
2. นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาคณิตศาสตร์ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 4 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้อาศัยวิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม ดังนั้นในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยต้องเข้าไปมีส่วนร่วมกับแหล่งข้อมูลอย่างใกล้ชิด เพื่อให้เข้าใจปรากฏการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น ตั้งแต่การมีส่วนร่วมในการศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการ วางแผนดำเนินการ ดำเนินงานและประเมินผลตลอดระยะเวลาที่ทำการศึกษาวิจัย จึงนับได้ว่าผู้วิจัยเป็นเครื่องมือสำคัญหนึ่งในการศึกษาวิจัย นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้อาศัยเครื่องมืออื่น ๆ มาใช้ในการดำเนินงาน ประกอบด้วย แบบบันทึกข้อมูลภาคสนาม การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ วิธีการสังเกต การสนทนากลุ่ม และการขั้นตอนในการดำเนินงานวิจัย

เนื่องจากรูปแบบในการดำเนินการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนให้แก่นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย เป็นการดำเนินงานที่อาศัยการดำเนินงานที่เกิดจากการมีส่วนร่วมกันของอาจารย์ที่เลี้ยงนักศึกษาฯ ตลอดจนผู้เกี่ยวข้อง ดังนั้นรูปแบบในการดำเนินงานดังกล่าวจึงมีความจำเป็นที่จะต้องสร้างความตระหนักก่อนลงสู่การลงมือปฏิบัติจริง ดังนั้นในระยะแรก ผู้วิจัยได้สร้างความสัมพันธ์กับกลุ่มเป้าหมายด้วยการพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการ เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และกระบวนการวิจัยให้อาจารย์ที่เลี้ยงได้ทราบโดยบันทึกผลลงในแบบบันทึกข้อมูลภาคสนาม ซึ่งเมื่อกลุ่มเป้าหมายตระหนักถึงความสำคัญของการวิจัยครั้งนี้และตอบรับเข้าร่วมการดำเนินงาน ผู้วิจัยจึงดำเนินงานตามกระบวนการดำเนินงานทั้ง 4 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยได้ประสานงานให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างอาจารย์ที่เลี้ยงกับอาจารย์นิเทศก์ เพื่อศึกษาวิเคราะห์สมรรถนะการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนและตัวชี้วัด ระยะเวลาของการดำเนินงาน บทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่เลี้ยงในแต่ละระยะ

ขั้นตอนที่ 2 นำสมรรถนะการวิจัยฯ ตัวชี้วัด ข้อสรุปเกี่ยวกับระยะเวลาของการดำเนินงาน บทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่เลี้ยงที่ได้ตกลงร่วมกันมาวางแผนการดำเนินงานและกิจกรรมการพัฒนาสมรรถนะในแต่ละระยะด้านการวิจัย โดยผู้วิจัย อาจารย์ที่เลี้ยงและผู้เกี่ยวข้องได้ประชุมร่วมกันวางแผนการดำเนินงานในแต่ละระยะ

ขั้นตอนที่ 3 ผู้วิจัยและอาจารย์ที่เลี้ยงได้นำแผนการดำเนินการที่ตกลงร่วมกันลงสู่การปฏิบัติ

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินผลเพื่อติดตามความก้าวหน้าโดยการสะท้อนคิดและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองตลอดระยะเวลาการศึกษาวิจัย โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยไปพร้อมๆ กับการปฏิบัติงานครูในโรงเรียนที่เป็นสถานที่เก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยกำหนดบทบาทหน้าที่ของตนเองให้ปฏิบัติตนในฐานะคุณอำนวย ซึ่งประยุกต์มาจากแนวคิดการจัดการความรู้ที่มีบทบาทในการจุดประกายความคิดและเชื่อมโยงระหว่างผู้ปฏิบัติ คือ อาจารย์ที่เลี้ยง (หรือคุณกิจ) กับผู้บริหารหรือผู้เกี่ยวข้องที่ให้การสนับสนุนการดำเนินงาน (คุณเอื้อ) โดยระหว่างการทำงานผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตทั้งแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม การสนทนากลุ่ม การบันทึกวิธีทัศน์ และการบันทึกข้อมูลภาคสนาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลตามหลักการของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากการตีความสร้างข้อสรุปที่ได้จากรวบรวมข้อมูลด้วยเครื่องมือต่างๆ

ผลการวิจัย

1. จากการประชุมร่วมกันระหว่างอาจารย์ที่เลี้ยงกับอาจารย์นิเทศก์ เพื่อศึกษาวิเคราะห์สมรรถนะการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนและตัวชี้วัด กรอบและระยะของการดำเนินงาน ตลอดจนบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่เลี้ยงในแต่ละระยะปรากฏผลดังนี้

1.1 ด้านแนวทางการดำเนินงาน แม้ว่าอาจารย์ที่เลี้ยงทุกท่านจะได้เคยผ่านการฝึกอบรมการทำวิจัย เชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน แต่ก็มีอาจารย์ที่เลี้ยงบางท่านยังขาดความมั่นใจในการให้คำแนะนำแก่นักศึกษา ซึ่งจากการประชุมร่วมกันทำให้ได้ข้อสรุปในประเด็นนี้ว่า การดำเนินงานในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของนักศึกษาให้ถือเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของอาจารย์ที่เลี้ยงทุกคนที่จะดำเนินงานร่วมกันเป็นกลุ่มคณะ โดยตระหนักถึงศักยภาพ ความถนัด และความเชี่ยวชาญของตนว่ามีความสำคัญต่อการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยของนักศึกษา

1.2 ผลจากการประชุมเพื่อศึกษาวิเคราะห์สมรรถนะการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนสรุปว่า การดำเนินงานวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของนักศึกษา แบ่งเป็น 5 ระยะ

1.3 ด้านบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่เลี้ยง ที่จะดำเนินการในแต่ละชั้น ผลจากการประชุมสรุปว่า ทั้งอาจารย์นิเทศและอาจารย์ที่เลี้ยงต่างมีบทบาทหน้าที่เป็นคณะกรรมการควบคุมตรวจสอบการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของนักศึกษา โดยกำหนดให้อาจารย์นิเทศก์เป็นประธานกรรมการ และอาจารย์ที่เลี้ยง เป็นกรรมการ และทั้ง 2 ฝ่ายได้กำหนดบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานร่วมกัน

2. หลังจากได้ข้อสรุปบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่เลี้ยงในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยแล้ว อาจารย์ที่เลี้ยงและผู้วิจัยได้จัดให้มีการประชุมเพื่อวางแผนและกำหนดกิจกรรมการดำเนินงานในแต่ละระยะของการดำเนินงาน

3. จากผลการดำเนินงานตามบทบาทของอาจารย์ที่เลี้ยง พบว่าการดำเนินการดังกล่าวมีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพฯ ในแต่ละสมรรถนะกล่าวคือ

3.1 สมรรถนะการได้มาซึ่งหัวข้อการวิจัย นอกเหนือจากการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการหาหัวข้อวิจัยจากอาจารย์ที่เลี้ยงแล้ว กิจกรรมการนำเสนอหัวข้อวิจัยยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยให้นักศึกษาอย่างมาก เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมให้นักศึกษาได้ทบทวนและประเมินความรู้ความเข้าใจในงานวิจัยของตนเอง ซึ่งผู้วิจัย พบว่า คำถามและข้อสังเกตจากอาจารย์ที่เลี้ยงในกิจกรรมดังกล่าว มีส่วนช่วยพัฒนาสมรรถนะด้านนี้ โดยสิ่งที่สะท้อนให้เห็นอย่างชัดเจนคือ มีนักศึกษา 2 คน จาก 4 คน ตัดสินใจที่จะหาหัวข้อวิจัยใหม่และต้องนำเสนอหัวข้อวิจัยถึง 2 ครั้งจึงผ่านการดำเนินงานในชั้นนี้ มีนักศึกษาจำนวน 1 คน ตัดสินใจที่จะศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมและยินดีที่จะนำเสนอหัวข้อวิจัยใหม่อีก 1 ครั้ง

3.2 สมรรถนะการเขียนโครงร่างการวิจัย นักศึกษามีความคิดเห็นว่าการตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไขโครงร่างการวิจัยของอาจารย์ที่เลี้ยงมีส่วนช่วยพัฒนาโครงร่างการวิจัยให้มีคุณภาพมากขึ้น และผลจากการประเมินคุณภาพโครงร่างการวิจัยพบว่า มีคุณภาพในระดับดี 3 คน และ พอใช้ 1 คน นอกจากนี้นักศึกษาทุกคนมีความคิดเห็นว่าการนำเสนอโครงร่างวิจัยช่วยให้นักศึกษาได้แนวคิดและวิธีการทั้งที่ได้จากอาจารย์และจากการนำเสนอของเพื่อน และเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการปรับปรุงแก้ไขโครงร่างวิจัยและต่อการสร้างแผนการดำเนินงานวิจัยต่อไป

3.3 สมรรถนะการดำเนินการวิจัย นักศึกษาทุกคนมีความเห็นต่อการร่วมกันนิเทศการสอนของอาจารย์ที่เลี้ยงในขณะที่นักศึกษากำลังดำเนินการวิจัยว่า การนิเทศดังกล่าวมีส่วนช่วยให้นักศึกษาได้มุมมองทั้งในด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การสะท้อนผลการดำเนินงาน และการจัดการเรียนการสอน นอกจากนี้การจัดกิจกรรมนำเสนอผลการดำเนินงานวิจัยในวงจรรแรก นักศึกษาทุกคนเห็นว่ามีประโยชน์อย่างมากต่อการทำวิจัยโดยเฉพาะช่วยให้นักศึกษาได้เรียนรู้และเห็นข้อผิดพลาดและเห็นจุดอ่อนของการดำเนินงานของตนเองและของเพื่อน

3.4 สมรรถนะการเขียนรายงานการวิจัย นักศึกษาทุกคนมีความคิดเห็นว่าการช่วยตรวจสอบ และปรับปรุงแก้ไขรายงานวิจัยของอาจารย์ที่เลี้ยงมีส่วนช่วยพัฒนารายงานการวิจัยให้มีคุณภาพมากขึ้น และมีความเห็นว่าคู่มือการเขียนรายงานวิจัยและแบบประเมินรายงานการวิจัยที่อาจารย์ร่วมกันจัดทำมีส่วนช่วยสนับสนุนให้นักศึกษาได้แนวทางในการเขียนรายงานวิจัย นอกจากนี้กิจกรรมการนำเสนอผลการดำเนินงานวิจัยเป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนาสมรรถนะการเขียนรายงานการวิจัย ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษาได้รับความรู้จากคำแนะนำของอาจารย์ที่เลี้ยงที่มีต่องานวิจัยตนเองและต่องานวิจัยของเพื่อน สำหรับผลจากการประเมินคุณภาพของรายงานการวิจัยของนักศึกษาพบว่ามีความรู้ในระดัติดีมาก 1 คน ดี 2 คน และพอใช้ 1 คน

3.5 สมรรถนะการนำเสนอผลการวิจัย จากการประเมินการนำเสนอผลงานวิจัยของนักศึกษาในการร่วมกิจกรรมนำเสนอผลงานวิจัยของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่โรงเรียนจัดขึ้น พบว่านักศึกษาทุกคนมีความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารและนำเสนออยู่ในระดับดี มีการตอบคำถามและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้ฟังในระดับที่น่าพึงพอใจ มีการใช้สื่อเทคโนโลยีประกอบการนำเสนอซึ่งมีคุณภาพ อย่างไรก็ตามผู้วิจัยเห็นว่าสมรรถนะในด้านนี้น่าจะมีผลมาจากการที่นักศึกษาได้มีโอกาสทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการนำเสนออย่างต่อเนื่องทุกระยะ อาทิ การนำเสนอหัวข้อวิจัย การนำเสนอโครงร่างวิจัยฯ การนำเสนอผลการวิจัยในวงจรรวม เป็นต้น ซึ่งกระบวนการดังกล่าวน่าจะส่งผลให้นักศึกษาไม่รู้สึกตื่นเต้น เมื่อต้องนำเสนอผลงานวิจัยต่อผู้ฟังจำนวนมาก ซึ่งเป็นทั้งคณาจารย์ของโรงเรียนทุกกลุ่มสาระและเพื่อนนักศึกษามาต่างสาขา

ผลที่เกิดขึ้นจากการมีส่วนร่วมของอาจารย์ที่เลี้ยงในการร่วมกันพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนให้แก่ นักศึกษาครั้งนี้ พบว่า การดำเนินงานดังกล่าวมีส่วนช่วยให้อาจารย์ที่เลี้ยงได้พัฒนาตนเองในหลายด้านทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะและเจตคติ กล่าวคือ อาจารย์ที่เลี้ยงได้พัฒนาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนโดยผ่านการมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติจริง ได้พัฒนาตนเองในด้านการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นผลมาจากการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับการทำวิจัยฯ ของนักศึกษาทุกระยะ ตั้งแต่การร่วมฟังการนำเสนอหัวข้อ และเขียนโครงร่างวิจัย การตรวจแผนการจัดการเรียนรู้ พัฒนาแบบประเมินและเครื่องมือต่าง ๆ และการนิเทศการสอน ซึ่งทำให้อาจารย์ที่เลี้ยงได้เรียนรู้ร่วมกันทั้งระหว่างอาจารย์นิเทศก์กับอาจารย์ที่เลี้ยง อาจารย์ที่เลี้ยงกับอาจารย์ที่เลี้ยง และอาจารย์ที่เลี้ยงกับนักศึกษาโดยเฉพาะการมีส่วนร่วมเรียนรู้กับนักศึกษาในการนำนวัตกรรมและวิธีการมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้มีความทันสมัย ได้เรียนรู้กระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบ มีทัศนคติที่ดีต่อการทำงานร่วมกัน และที่สำคัญอาจารย์ที่เลี้ยงทุกคนต่างเห็นตรงกันว่าการทำงานร่วมกันในครั้งนี้จะเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ นักศึกษา

ข้อเสนอแนะในการใช้ประโยชน์

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะการกำหนดปัญหาวิจัยในช่วงปิดภาคเรียนที่ 1 เพื่อให้นักศึกษาได้ดำเนินการเขียนโครงร่างการวิจัยให้แล้วเสร็จทันก่อนเปิดภาคเรียน
2. ควรมีการสร้างเครือข่ายการดำเนินงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างโรงเรียนที่เป็นหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพกับมหาวิทยาลัยที่เป็นสถาบันผลิตครู
3. ควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือกันในการพัฒนาสมรรถนะทั้งในด้านการสอนและการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนระหว่างหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพและสถาบันผลิตครู

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรขยายการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในทุกสาขาวิชา
2. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพของอาจารย์พี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์และผู้เกี่ยวข้องกับการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของนักศึกษาฝึกสอน

www.thaiedresearch.org